Ötödik évfolyam. 3. szám. Székely-Udvarhely, 1899. január 15.

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMÜVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

UDVARHELYVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA, AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE ÉS AZ UDVARHELYMEGYEI ÁLTALÁNOS TANITÓ-EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI DIJAK: Egész évre 8 kor. Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor. Papok-, tanitók- és községi elöljáróknak egész évre 6 kor., a tanitó-egylet tagjainak, községi és körjegyzőknek 5 kor. — Egy példány ára 16 fillér.
Megjelen hetenkint egyszer: vasárnap.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
BETEGH PÁL.

Hivatalos hirdetések 100 szóig minden szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések □ cm.-ként 6 fillér, többszöri közlésnél 4 fillérért közöltetnek. — Bélyegdij külön 60 fillér. Nyilttér sora 1 kor. Hirdetés és nyilt-tér dija előre fizetendő.
Hirdetéseket e lap részére elfogad minden hirdetési iroda

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BETEGH PÁL könyvnyomdája és könyvkötészete (Kossuth-utcza), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések és hirdetések intézendők. Kéziratok nem adatnak vissza.

Gazdaközönségünk és községi elüljáróink figyelmébe.

A »Székely-Udvarhely« ötödik év óta gyakran foglalkozott vármegyénk gazdasági ügyeivel s ezek között első helyre helyezte állattenyésztésünk felkarolását.

A segitő-kar tárva van. Gazdasági bizottságunk minden lehetőt megteszen, hogy valódi erdélyi faju marha-állományunk legyen s igy megmentse nekünk állatállományunkat.

A gazdasági egyesület által kezdeményezett tenyészbika-kiállitást és országos jellegü vásárt, mely Székely-Keresztúrt minden évben február 28-án és márczius 1-én megismétlődik: a gazdasági bizottság vette gyakorlatba s jelen évben is megtartja — mint azt e hó 10-iki ülésében elhatározta.

Most már kisgazdáinkon és községi elüljáróink buzgóságán van a sor, hogy előbbiek figyelembe vegyék a jóakaratu felhivást; utóbbiak pedig közérdekü hivatásuknál fogva mindent elkövessenek a kiállitás és országos jellegü tenyészbika-vásár sikere érdekében. Feltétlenül figyelmeztessék Pista avagy Andris bátyót, hogy arra való tenyészbikájukat elővezessék. Messze földről jőnek vevők, nagy verseny szokott kifejlődni s oly magas árakat sehol sem kaphatnak állataikért, mint a jelenben.

Más oldalról pedig ne engedjék a koma, sógor s több eféle rendszer kinövéseit tovább is fölburjánozni, hogy a valódi erdélyi faju állatok mellőzésével, hitványságokat vásároljanak s megfertőztessék egyedüli kincsüket, aranybányájukat: á l l a t-á l l o m á n y u k a t.

Vármegyénk kisgazdáinak nincs megélhetési módja s ha állattenyésztéssel nem foglalkozik avagy rosz fajta marhát szerez, egy-két ilyen vétel örök bukását jelenti.

Az erdélyi szarvasmarha kiválóan munkabiró, minden járványos betegséggel szemben ellentálló. Hogy pedig erre szert tehessen minden község, arra itt lesz az igen kedvező alkalom: a székelykereszturi tenyészbika-kiállitás és országos jellegü vásár ugy az eladókra, mint a vevőkre nézve.

Mult évben is 34 drb tenyészbikát vettek községeink három fél-fél éves visszafizetési és az eredeti árból 20 százalék árleengedési kedvezménynyel. Ezen alkalmat máskor — a sógor, koma és áldomásos vásárkor — nem lehet megkapni. Épen azért hisszük, hogy minden józan gondolkozásu, községének s az általános boldogulhatásnak ügyét szivén viselő elüljáró igyekezni fog ezen alkalmat megragadni s még az esetleges akadalyokat is — a kedvező vásár érdekében — leküzdeni.

Különben is figyelemmel fogjuk kisérni az egyes községek vezetőit ebbeli müködésükben s annak idején — a köz érdeke szempontjából — semmi körülmény sem akadályoz meg, hogy szigoru birálatunkat nyilvánitsuk s esetleg elismeréssel adózzunk az arra érdemeseknek. Mert — ismerve a körülményeket — sok községben terhelheti felelősség e tekintetben is az egyes elüljárókat.

Közelebbről is Szász István áll. állattenyésztési felügyelő minden egyes községhez nyomtatott felhivást küldött, melyben kitanitotta az elüljáróságokat arra, hogy mily uton kell kedvezményes ár mellett, sőt a kanokra nézve **teljesen ingyen** tenyészállataik beszerzése iránt folyamodniok. Érthetetlen, hogy ezen felhivásoknak épen semmi eredményük sem volt vármegyénkben; egyetlen egy folyamodvány sem történt. Holott szomszédos vármegyéink községeinek különösen nem magyar ajku lakosai e kedvezményeket előnyösen felhasználták.

Ez irányban is kutatni fogunk s kikeressük, hogy mely községek elüljárói hanyagolták el a kedvező alkalmat és annak idején azokat is névről-névre bemutatjuk s felsőbb hatóságaik figyelmébe ajánljuk.

Péter gazda.

Szász Domokos
— 1838—1899. —

Szász Domokos erdélyi evang. reform. püspök folyó hó 8-án délután 1 órakor meghalt. Váratlanul jött a nemzeti fontossagu nagy konczepczióknak szentelt főpásztori élet megsemmisülése. Az öles termetü, megjelenésében is impozáns férfi, kit a természet felsőbbséges észszel és hatalmas akaraterővel felruházott, nincs többé. A kitünő püspöknek hirtelen elhunyta országszerte mély részvétet és őszinte fájdalmat keltett. A nagy tehetségü egyházfő halálával a magyar nemzeti protestáns élet jövő fundamentumait biztositó alkotások sorozata akadt meg s ez az, a mi a Szász Domokos elvesztése fölött érzett egyéni fájdalmakat még inkább sulyositja. Nagy részvét nyilatkozott meg az egész egyházkerületben. Egyházmegyék, egyházközségek képviseltették magukat a temetésen. Világi gondnokok, esperesek, papok, a közélet kiváló jelesei seregleltek a ravatalhoz és minden szó, minden köny, mely ott megáradt, a pótolhatatlan nagy veszteség tanujele volt.

A székelyudvarhelyi evang. reform. püspöki vizsgálat alatt álló egyházközség a gyászhir vétele után gyülést tartott s szeretett püspökének elmulhatlan érdemeit jegyzőkönyvében megörökitette és a boldogult főpásztor gyászoló özvegyéhez részvétfelirat intézését határozta el. Az egyház képviseletében Bedő Ferencz első lelkész és Szabó Domokos megyebiró voltak a temetésen s koszorut is tettek a nagy halott ravatalára beszéd kiséretében. A helybeli ev. ref. kollegium nevében Gönczi Lajos igazgató és Solymossy Endre tanár szintén beszéd kiséretében helyezték el az intézet koszoruját a kultura és nevelés terén halhatatlan püspök ravatalára. Jelen volt Gyarmathy Dezső dr, városunk polgármestere is, ki közeli rokonát gyászolja az elhunyt püspökben.

A külömböző hatóságok és hivatalok küldöttei közül ott voltak: Béldi Ákos gróf főispán és Lázár István gróf alispán vezetése alatt a vármegyei tisztviselők, Szvacsina Géza polgármester, továbbá Fekete Gábor táblai elnök, Kozma Gyula főügyész, Terner Adolf dr, az egyetem rektora, Szentkereszthy Zsigmond báró törvényszéki elnök, Stuckheil Gyula pénzügyigazgató, Schandl Mihály államvasuti üzletvezető helyettes, azonkivül az ügyvédi kamara tagjai igen tekintélyes számmal; Kozma Ferencz tanfelügyelő, Erdélyi Károly dr, igazgató a katholius gymnázium tanáraival, Deák Pál főkapitány s a vidéki református intézetek és egyházmegyék küldöttei A katonaság részéről Palkovics József tábornok vett részt a menetben, az Emke hivatalnoki karának élén pedig Sándor József t. alelnök és országgyülési képviselő haladt. A koszorus kocsik előtt következett a menetben a róm. kath. papság Biró Béla apátplébános vezetése alatt, a ki a temetésen egyuttal Majláth Gusztáv gróf erdélyi püspököt képviselte. Egy csoportban mentek ezután az unitárius lelkészek, köztük Ferencz József püspökkel, mire az erdélyi ref. egykázkerület igazgatótanácsának tagjai haladtak. A koporsó után a család férfitagjain kivül Antal Gábor dunántuli ref. püspök, Kenessey Béla a theologiai fakultás igazgatója. Molnár Albert theol. tanár és Bartók György egyházkerületi főjegyző vezetése alatt az egyházkerület esperesei és lelkészei haladtak, mintegy 70-en. A nyitott sir előtt, melyet pár lépésnyire az elhunyt elődjének: Nagy Péter püspöknek szárko-

A „SZÉKELY-UDVARHELY“ TÁRCZÁJA.

Falum határán.

(A „Székely-Udvarhely“ eredeti tárczája.)

Szép szülőföldemről
Mélabúsan hangzó
Hajnali harangszó —:
Köszöntlek szivemből!

Cseng-bongj lágyan, halkan,
Hogy lássam, hallgassam
Dallamod sirámát —:
Lelkem régi álmát! —

Kisérteti árnyként
Tündér déli bábként
— Ugy rémlik ez álom,
Mint egy mesés várrom.

De varázshangodra
Im felépül nyomba
Bús romjábul a vár
S szivemnek kaput tár.

Kapujában állva
A vár ősz királya,
Királynéja várnak
S ott keblükre zárnak.

S a könytelt, merengve
Csillogó szemekbe:
Gyermeknek, szülőknek
Lelke tükröződnek...

S holott néma csend ült:
Vig örömzaj csendült —
Ábrándos dal zeng föl
Boldog szerelemről...

Lebben a gond szárnya...
S tündérek szavára:
Készül im pompázva
Szép remények vára!...

Idő szárnya lebben,
Ifjukor elreppen;
Vig örömzaj s ünnep
Végkép odatünnek!... — —

Oh, szép gyermekálmak!
Tört remények, vágyak:
Aranyos palástként
Boruljatok rám még!

Hogy sirni ne lásson —
Eltünt boldogságom
Senki e föld hantján
Éltem alkonyatján...

Biró Pál.

*

Gondolatok.

A töviskoszoruk életünk rózsaágaiból készülnek s nem a borongós, de a legmelegebb nyári nap után támadnak vészeink.

•

A szegényebb sorsu ember mindig boldogabb, mint a gazdag, mert tud örülni, de a gazdag, kinek vágyai teljesitve vannak, nem tud örülni semminek.

A. G.

Ibolykánk regéje.

Behunyta szemét a természet, hogy téli álmot aludjék s majdan ujjáébredésével uj erőt, uj szint, uj életet öntsön az örök anyagba.

Rideg lepellel takarta be magát, mert a fagyos ködön átszürődő bágyadt napsugárnak zord lehelete zsibbadásba ejté tagjait. Árván, dideregve repdeső madárkák csicsergése mellett álmodozott az uj tavaszról, Mialatt a mennyországban Isten angyalai tanácsot ültek s sorsot huztak, hogy ki legyen ez évben a tavasznak hirdetője.

Igy multak a napok, miglen egyszerre egy szép reggel a keleti ég kárpitján rést ütött egy kisded napsugár s fölkelté a természet manóit, hogy hozzák rendbe a földet. S e kis napszámosok hozzá is fogtak legott a munkához, levonták az öregről a takaró leplet, megnyitották az enyhe zephir szellők zárait, pázsitos szőnyeget vontak a kopár mezőre, felébreszték a dalos madárkákat, hóvirággal s ibolyával ékesitették föl az erdőt, mezőt s mikor már minden fölébredt, megnyilt az ég és egy szárnyaitól megfosztott, aranyos kis angyal szállt alá a földre, mondván: »Eljöttem hozzátok, én vagyok a tavasz!« s szemeiben égő csillagokkal, arczáról örök mosolyt, szelidséget, értelmet árasztva bübájának varázsával, bejárva bérczet, rónát, megnyitá a fáknak rügyeit, csókot lehelvén minden füszálra, minden virágszálra s a hol megjelent, ott az örömnek, boldogságnak és megelegedésnek képét tárta föl. S mikor elvégezte dolgát, az aranyos és kedves kis angyalt nem engedtük visszaszállni pajtásaihoz a menyországba, itt tartottuk őt, hogy legyen a mienk, hogy az a vidámság, megelégedés és boldogság, mely az ő nyomában jár, örökös legyen közöttünk.

Azóta itt is van örömünkre, boldogságunkra s elneveztük őt Ibolykának, a tavasz első virágának, mert ő lett a mi házas életünk tavaszának első virága, első csemetéje, magához ölelő kölcsönös szerelem záloga, mely az élet küzdelmeiért, a napi gondok közt elfásult keblünkre édes vigaszt, jóleső megnyugvást áraszt.

Itt van ő most körünkben, dédelgető karjaink közt s nem szünő gonddal őrködünk kisdedünk minden életnyilvánulása fölött; ha nevet, vele nevetünk; ha sir, szivünk összeszorul s kutatjuk szorgosan feleségem és én az okot, mi szemecskéiben azokat a gyöngykönyeket fakasztja.

Uralkodik felettünk e gyermek, mint egy kis királynő, rabszolgái vagyunk mindannyian, mindent, a mi után eped, a mit szeme. szája óhajt, elébe adjuk, a hogy kéri, a maga módja szerint, vagy ha nem is kéri, hisz beszélni nem tud még, csak gőgicsél, lábai örökösen izognak-mozognak, csupa élet, csupa megelégedés minden vonásán; szive dobog, idegzete müködik, de az indulatok és szenvedélyek még szunnyadnak lelkében, messze még az idő, mig tudatára fog ébredni az emberi lét gyarlóságának s megérti e korszakot, melyben neveltetését nyerni fogja s vajjon megérti-e?....

Oh mily drága nekünk e gyermek! Szivünk s lelkünk gyönyörüsége, bálványa, családi életünk éltető napja, melegedő verőfénye! Ő sugároz reánk megnyugvást, ha munka után pihenésre hajtjuk fejünket, csak nevet és örül, mert tudatlansága jelen korszakában nem lát s nem érez egyebet, mint a nap derüjét s szeretetünket; vajha ne tudná meg soha, hogy sirni is van ok elég e világon. Ha reátekintünk, elfeledünk mindent, minden méltatlanságot, melylyel a mindennapi élet forgatagában gyakran találkozunk.

Mily kedvesen gagyog, mily okos szemekkel néz hol anyjára, hol reám, mintha megértené gondolatainkat; kell hogy értse, hogy e földön nincs jobb s hivebb támasza, istápolója, mint mi vagyunk.

Ha leáldozik a nap, elszenderül az édes a bölcső lágy ölében; nőm föléje hajolva elmerül nézésébe pihegő kis keblének s mialatt ránk borul az éj csendes árnya, Ibolykánk már angyalokról álmodik...

Dr Révész Vilmos.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

fágjától, a temető bejárójánál jelölt ki Szász Domokos porló részei számára Kolozsvár város tanácsa — a menet megállt. A mint a koporsót elhelyezték, a sir fölött a ref. kollegium dalköre, általános megilletődést keltve, elénekelte a Szól a sirnak angyala . . . kezdetü halotti éneket. Most Molnár Albert theologiai tanár tartott megkapó, szivből fakadt könyörgést, megindult hangon emlékezve meg a nagy halott tevékeny, munkás életének kiváló jelentőségéről, »melyet félszáz uj templom tornya fog hirdetni mindörökké«. Az ima utolsó szavainak elhangzása után, melyet gyakran szakitott félbe a körülállók zokogása, a földmivesek dalköre adott elő egy gyászdalt. Mialatt a bucsuztató szomoru, vontatott akkordjai belópoztak a hallgatók összerezzent szivébe, a koporsó megmozdult s lassan ereszkedni kezdett a föld alá. Aztán megdobbantak a koporsó érczfödelén az első göröngyök s pár pillanat mulva a közönség elfogultan, könyes szemekkel kezdett oszladozni a nagy szivü, jóságos püspök utolsó nyugvóhelye mellől.

*

Szász Domokos püspök életrajzi adatait a következőkben közöljük :

Szász Domokos, ev. ref. püspök, szül. Nagy-Enyeden 1838. máj. 25-én. Atyja vezetése mellett tanult 1851-ig, a mikor a marosvásárhelyi főgimnázium hetedik osztályába lépett. Már 15 éves korában letette az érettségi vizsgálatot. 1855—59-ben végezte a teologiát Kolozsváron, a hol mindjárt az év augusztusában lelkészszé választatott. 1860-ban külföldre ment s egy évig a heidelbergai egyetem hallgatója volt. Egyházába 1861-ben tért vissza s ettől fogva élénk részt vett, sokszor intéző szerepet játszott az erdélyi egyházkerület, valamint egyháza és Kolozsvár városa mozgalmaiban és küzdelmeiben. Egyházkerülete igazgató tanácsossá, 1878-ban generalis notariussá, állandóan konventi taggá, 1881-ben a debreczeni zsinat tagjává, 1885-ben máj. 26-án végre püspökké választotta, a mely hivatalánál fogva rendesen részt vett a konventi ülésekben s részt vett a budapesti zsinaton is, mindenütt vezérszerepet vive. Fontos tényező volt a magyarországi protestáns egyesület megalakitásában is, a melynek azután fennállása idején folyvást választmányi tagja volt. Legutóbb az erdélyi muzeum-egyesületnek alelnöke, a magyar protestáns irodalmi társaságnak választmányi tagja és a legbuzgóbb taggyüjtője volt, s ugyancsak tagja volt (1896. febr. 25. óta) a főrendiháznak is, de munkálkodásának sulypontja természetesen püspöki hivatalára esett. Alkotó ereje s találékony szelleme pihenést nem ismerő szakadatlan tevékenységgel igyekezett az erdélyi egyházkerületet anyagilag és szellemileg virágzásra emelni. Tiz évi püspöki munkálkodásának (1885 — 1895-ben) eredményét hiven tünteti fel az a dombormüvü térkép, mely a millennáris évben a közoktatásügyi pavillonban ki is volt állitva. De müködésének koronáját még eddig a kolozsvári teologiai akadémiának, ugyszólva a megteremtése képezi. Huszonegy évnek minden áldozatra kész, melléktekinteteket félretevő, néha szinte könyörtelennek és kegyeletlennek mondható küzdelmes munkássága után 1895. őszén nyitotta meg ez intézetet, nagyszerü helyiségben, mifitaszerü berendezéssel, megajándékozván azt ugy a maga, mint Pap Gábor dunántuli püspök hátrahagyott s általa megvásárolt gazdag könyvtárával. Most az egyházkerületi lelkész árvák elhelyezésére szolgáló szeretetházat s a kolozsvári egyház harmadik templomát vette gondjai alá. Munkálkodásának áldásos eredményei még e mellett egyházkerülete határain tul is terjednek. Az összes magyar ref. lelkészek özvegyei és árvái részére 1896-ban alkotott egyetemes gyámintézet alapszabályait hosszas előmunkálatok után ő készité el s az u. n. tőkesegélyezés, mely annyi sülyedő egyházat állitott lábra, szintén az ő tervei szerint hajtatott végre. Püspöksége előtt sokoldalu irói munkásságot folytatott. A költészet terén is müködött, de főleg az egyházi irodalomban kifejtett müködése volt jelentékeny. Az Erdélyi Protestáns Közlönynek 1871—76-ban főmunkatársa, 1877—84-ben szerkesztője s azzal megjelent Prédikátori Tárnak (1871 — 73-ban) Szász Gerővel együtt szintén szerkesztője volt. Ebben s a Prot. Egyh. és Isk. Lapban czikkei, valamint a Prédikátori Tárban, a Fördős Szász-féle Papi Dolgozatokban és Kalászokban prédikácziói s agendái nagy számmal jelentsk meg. Önállóan közzétett ily irányu müvei: A romániai misszió története, tekintettel Czelder Márton müködésére (Kolozsvár 1870) ; A konfessiok kérdése, különös tekintettel az u. n. apostoli hitformára (Pest 1872); A vallásos ezsmék története (2 köt., Kolozsvár 1870—73) ; A kolozsvári ev. ref. egyházmegye emlékirata az erdélyi ev. ref. egyházkerület papnöveldéje ügyében (u. o. 1874); A kolozsvári m. kir. tudományegyetemmel kapcsolatban felállitandó ev. ref. theologiai fakultás és tanárképezde tervezete (u. o. 1875); Válasz Kovács Albert urnak az erdélyi ev. ref. egyházkerület papnöveldéje ügyében (u. o. 1875); Emlékirat a házassági törvénykezés terén mutatkozó controversiák tárgyában (Budapest 1892), továbbá számos halotti beszéd. Kiadta végül a következő nem teologiai irányu könyveket : Egy falat kenyér története (Macé J. nyomán, Kolozsvár 1868.) és az északamerikai Egyesült-Államok története (Laboulaye után Huszár Imrével ford., Budapest 1873).

TANÜGY.

Meghivó. A homoród-járási tanitói kör f. hó 19-én H.-Szentpéteren d. e. 9 órakor kezdődőleg rendes gyülést tart. A midőn erről t. tagtársaimat tisztelettel értesitem, egyszersmint a gyülésre meghivom. A már kiadott körlevelekben a gyülés tárgysorozata közölve van. Okland, 1899. jan. 8. Bedö József, járásköri elnök.

Az udvarhelymegyei tanitó-egylet udvarhelyköri fiókja e hó 12-én gyülést tartott, melyen a tagok elég nagy számmal s ezeken kivül Sándor Mózes kir. tanácsos tanfelügyelő és Bod Károly ev. ref. kollegiumi tanár voltak jelen. Elnöki megnyitó után Blájer Balázs helybeli közs. tanitó az I. osztályban számtant tanitott ; tananyagul a 60-os körben a kivonást véve. Jól sikerültnek nyilvánitották. Jegyzőkönyv olvasásra, Vida Mózes szavalata Izgics János »A haza« cz. verse következett. Bod Károly, mint a körnek régi tagja lelkes szavakkal üdvözölte a tanitókat munkásságukban és a feletti örömének adott kifejezést, hogy a tanitótestület nemcsak külsőleg, de belső munkásságában is teljesen megujult. Veres Ferencz a beszéd- és értelemgyakorlatok fontosságáról és módszeréről felolvasott, melyet a jövő gyülésen még folytatni fog. Végül pedig Gyerkes Mihály alsósófalvi közsi ig.-tanitó javaslatát elfogadták s azt a központi bizottsághoz terjesztik további intézkedés végett. Gyerkes javaslata következő: »Vármegyénk s különösen járásunk gyümölcsészetének fejlesztése érdekében inditson fiókkörünk mozgalmat s e végből kérje meg a megyei közigazgatási bizottságot irásban, vagy küldöttségileg, hogy a jövő tavaszon itt Székely-Udvarhelyt rendezzen egy kisebb szabásu, körül-belől hat napos kertészeti tanfolyamot, mely tanfolyamon, megfelelő napidij mellett, vegyen részt járásunknak mindazon faiskolakezelő tanitója, ki még kertészeti tanfolyamot nem hallgatott. Ezen tanfolyamon, esetleg a gazdasági ismétlő iskolák munkaköre is főbb vonásokban körvonalazandó lenne.« Több jelentés és inditvány letárgyalása után a gyülés véget ért.

Irodalom.

A Memnon-szobrok képe. Áll a szines keleten két óriás ülő-szobor ; mindegyik egyetlen darab kőből. Az egyiket széttörte a földrengés, Kr. e. 27-ben ; felső része a földre zuhant. Nemsokára az a hir terjedt el, hogy a szobor talapzatából napfelkeléskor olyasforma hang hallatszik, mint mikor a hárfa hurja elpattan. E csodás monda szájról-szájra járt. A görögök a thebaeiek minden bizonykodása daczára sem akarták a zengő szoborban III. Amenhotpu fáraó szobrát látni ; az aethiopiai Memnon, Tithon és Aurora fia szobrának tartották. Igy e költői nép által költői magyarázatot nyert a hajnali zengés : Memnon anyját, a hajnalt üdvözli. Kr. u. a II. században Hadrianus császár és Szabina császárné csak azért utaztak Felső-Egyiptomba, hogy e csodás hangokat hallják. Septimius kegyeletből abba az állapotba helyezte vissza a szobrot, melyben a 27-iki földrengés előtt volt. De a szobor egyszerre — minden várakozás ellenére — elnémult. A görög Asklepiodotos még látta. Azt irta a szobor talapzatára :

Tengerszülött Thetis tudd meg,
Memnonnak nem kell meghalni.
Hogyha bibor fénynyel festik
Anyja meleg sugarai,
Felhangzik hangos éneke
Lybiai hegyek tövén,
Miket száztornyu Thébától
Választ sárga Nilus-növény :

A te fiad, ki dicsvágyva,
Fényt keresve harczra szálla
Trójában s Thessáliában —
Nyugszik, néma, örök álma.

De már Champollion a »Lettres écrites d'Egypte«-ben azt irja : «. . . többször ültem hajnalban Memnon hatalmas térdein, de soha semmiféle zengemény nem jött ki szájából, hogy elvonja figyelmemet arról a mélabus képről, mely Thebae sikján tárult szemem elé, hol a királyi városok ezen elsőszülöttének tetemei hevernek szerteszét.« Lehet, hogy e dalt a tudós nem hallja, de a költő igen. A füzetben a szobroknak 2 gyönyörü képe is meg van, egy metszet s egy szines reproductio, Werner Károly aquarellje után. Ez utóbbi képen a lemenő hold látszik az ég peremén, ezüstös fényt hintve a szobrok kőkebleire a sötétkék éjszakában, s Amenhotpu király kőalakja egykedvüen néz a viz-tükörre lábai előtt. Mondanunk sem kell, hogy e képek s ezek magyarázó leirása a Nagy Képes Világtörténet 7-ik füzetében van, mert hiszen mely más munka adna nálunk ily gazdag képet s ily tanulságos és élvezetes szöveget. — Egy-egy füzet ára 30 kr. Kapható minden hazai könyvkereskedésben.

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket, hogy *az illető postahivataloknál előfizetésük megujitása iránt lehetőleg gyorsan intézkedni sziveskedjenek,* nehogy a lap szétküldése fennakadást szenvedjen.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Távozó körorvos.** Dr Farkas Antal etédi körorvost e hó 9 én Görgény Szentimrén megválasztották s valószinüleg már febr. 1-én távozik vármegyénkből. Dr Farkas hivatásának élő, pontos és jelesen képzett orvos s távozását különösen a szegény sorsuak rendkivül sajnálják. Igen sokszor segitett embertársain szerény anyagi viszonyai mellett is ingyen kezeléssel és saját pénzén vásárolt orvosságokkal. Legyen elismerés ezekért ; kisérje a szegények áldása jobb állásában is.

— **Vármegyénk közigazgatási bizottsága** — főispánunk akadályozva, az alispáni szék üresedésben lévén — belügyminiszteri jóváhagyással Lázár Ádám gróf főjegyző, h. alispán elnöklete alatt e hó 11-én tartotta havi rendes ülését, melyről — térhiány miatt — jövő számunkban hozunk tudósitást.

— **A jótékony nőegyesület** választmánya f. hó 15-én, vasárnap d. u. 2 órakor a helybeli kisdedóvó nagytermében gyülést tart. Legfőbb tárgy : a thea-estély rendezése.

— **Vármegyénk iparfejlesztő bizottsága** ez évben első ülését e hó 6-án Haller János gróf főispán elnöklete alatt a vármegyeház kistermében tartotta. Jelen voltak : Ádám Albert b. jegyző, előadó, Diemár Károly, Diószeghy Samuel, Sándor Mózes, Demeter Lőrincz dr és Solymossy Endre b. tagok. Előadó ismertette a nemesfüz termelésére és a kosárfonó tanfolyamra a keresk. miniszter által kiutalt segélyek számadásait, melyek együtt 992 frt bevétellel és 579 frt 14 kr pénztári maradványnyal helyeseknek találtattak. A mult évről — füzvessző hiánya miatt — elmaradt kosárfonó póttanfolyamnak ez évben való megtartását elhatározták. Miután Ugron János és Szent-Királlyi Árpád lemondtak, Imre Károly és Gamerra Oszkár báró e megyéből eltávoztak s Orbán Ottó báró polgári jogainak gyakorlásától bünvádi itélettel eltiltatott, az igy megürült bizottsági helyekre uj tagokul : Hlatky Miklós kir. főreálisk. tanárt, Lázár Ádám gróf, várm. főjegyzőt és bőriparszöv. elnököt, Bartók István mülakatost, Nagy János czipészt és Blájer Balázs tanitót hozták ajánlatba miniszt. kinevezésre. Ezután egy rendkivül fontos és hasznosságában messze kiható inditvány került tárgyalásra. Egy vármegyei központi minta gyümölcsfaiskola berendezése, fentartása és kezelése lett elhatározva, melynek során Solymossy Endre ev. ref. kollegiumi tanár, ki oly sok esetben adta tanujelét önzetlenségének s a köz javára való munkálásának — a Sós-kutnál levő bekeritett belső telkéből 400 □öl területet felajánlott a hasznos czél kivitelére. Egyéb bérletet nem követelvén, mint a tenyésztendő csemetéknek 5 százalékát. A minden esetre elismerést érdemlő ajánlatot az iparfejlesztő bizottság jegyzőkönyvi köszönettel fogadta és a teendőkkel az elnökséget megbizta. Mint értesülünk, már ez év tavaszán a faiskolát berendezik. Orbán Imre égei tanitó segélyt kért egy kosárfonó póttanfolyamhoz, melyről már lapunkban szó volt. A segélyezést a bizottság elhatározta s elnök gróf főispánt felhatalmazta, hogy a tanitás és továbbfejlesztésre bizonyos mennyiségü jutalmazást adhasson az egyes kérelmezőknek — érdem szerint. Sok ilyen sikeres ülést óhajtunk ez évben iparfejlesztő bizottságunknak követendő például székely vármegyéinknek.

— **A helybeli görög katholikus egyház** e hó 18-án viz-szentelési szertartást tart, melyre az érdeklődő közönséget e helyen is meghivja Sándor István gör. kath. esperes. A szertartás szent misével kezdődik d. e. 9 órakor és a szabadban, az ev. ref. koll. kert mellett, a Küküllő partján folytatódik — ha az időjárás kedvező lesz.

— **A mult szerdai** nőegyleti fillérestély igen jól sikerült s a Solymossy-nővéreket méltán illeti dicséret a kitünő rendezésért. A müsort, mely sok élvezetet nyujtott Nosz Gusztáv főr, tanár felolvasása, Jánosy Dezső és Fodor Boldizsár szavalatai s élőképek bemutatása — képezték. — Az e hó 18 iki (szerdai) filléres estét Ferenczy Erzsike, Félegyházy Mariska és Lukácsffy Mariska rendezik igen élvezetes müsorral Közremüködnek : Lányi Erzsike, Lázár Ádám gróf és Fodor Boldizsár. Lesz még valami meglepetés is, de azt a rendezők nem árulták el nekünk.

— **Városunk egészségügye** évtizedek óta nem volt oly kedvező, mint a mult évben. Mig eddig a halálozások száma átlag 135 volt évenként, addig most 102-re apadt. Ezt a kedvező körülményt annak köszönhetjük, hogy hevenyfertőző betegség járvány alakban egyaltalán nem pusztitott. Az enyhe bárányhimlő 21 esetben fordult elő szórványosan. Roncsoló toroklob 4 volt egy halálozással. Hasi hagymáz kettő gyógyulással. Vörheny pedig — a mi igen ritka körülmény — egyetlen egy esetben volt teljes gyógyulással. A rend, pontosság és lelkiismeretes kezelés javára örömmel jegyezzük a kedvező eredményt.

— **Nyilatkozat.** Következő sorokat vettük : Tekintetes szerkesztő ur! Pálffi Károly tanár urnak mint osztályfőnöknek jelentéséből csak utólagosan, meglehetős későn értesültem arról, hogy a deczember 2-án tartott isteni tisztelet alkalmával a róm. kath. plébánia templomban a szószékre felment gyermekek között a főreáliskola első és második osztályos tanulói közül is voltak néhányan. Ezt az igazság érdekében szükségesnek tartottam nyilvánosságra hozni, megjegyezvén, hogy e helytelenségükért szigoru fegyelmi büntetést mértem reájuk. Sz.-Udverhelyt, 1899. január 7-én. Dr Solymossy Lajos. (Mult számunkra későn kaptuk. Szerk.)

— **Emleket Orbán Balázsnak!** Az Orbán Balázs Székely-Kereszturon felállitandó emlékszobra javára alulirotthoz a következő adományok folytak be : 1. Ugron Gábor gyüjtéséből 800 korona. 2. Az »Unitárius Közlöny« gyüjtése 152 korona 80 fillér. 3. Hoitsy Pál Budapestről, másodszor 15 korona 60 fillér. 4. Buzás Mihály főesperes Csik-Szentmárton 2 korona. 5. Jakab Mózsa lelkész Algyógy 2 korona. 6. József Dénes dombói tanitó gyüjtőivén : József Dénes 1 korona, Miklós Sámuel, Miklós József 60—60 fillér, Csiki György, Székely Márton, Székely Samu, Molnár János, Székely István, Grün Lajos, Mátyás József, Hirsch Mózes, Grün Mihály, Miklós Dávid 40—40 fillér, Miklós Sándor, Miklós Samu 50—50 fillér, Márkos Márton, Miklós György, Miklós József, Hunyadi András 20—20 fillér, dombói unitár. ekklézsia 1 korona, id. Székely György 2 kor. Összesen 11 korona. Jelen kimutatás összege 963 korona 40 fillér. Ehez adva az eddigi közlemény összegét 1193 korona 32 fillér. Az összes gyüjtés tesz 2156 korona 72 fillért. Fogadják a nemesszivü adakozók hazafias áldozataikért a szoborbizottság köszönetét. Székely-Keresztur. 1899. jan. 2. Barabás Lajos, az Orbán-szoborb. pénztárnoka.

— **A polgári önképző** holnapi fillérestélye rendkivül élvezetesnek igérkezik. Felolvas Molnár Sándor kir. adótiszt, énekel Papp Sándor, szaval Rácz Ilka, a »Teremrehivás« élőképet személyesitik : Asztalos Danielné ifj., Czikmántori Berta, Daróczy Ninuka, Ferenczy Margit, Hermann Helén, Honner Juliska, Róbert Margit ; Barkóczy Károly, Ferenczy Károly, Fodor Boldizsár, Hettás Gusztáv, Jakab Gyula ifj., Nagy Pál, Nyerges Gyula, Pál Ernő dr, Szakács József, Wallerstein Dezső. Az élőkép rendezője Harmath Ödön tanár. Az estélyt Ferenczy Mariska, Nagy Katinka, Guth Gyula és Nyerges Gyula rendezik.

— **A segesvári Petőfi-szobor** végrehajtó bizottsága e hó 9-én tartotta meg leszámoló gyülését Segesváron Sándor László főispán elnöklete alatt. Az ülésen jelen voltak Somogyi István alispán, Sebesi Ákos közjegyző, Kedves István pénzügyigazgató, Nagy Elek árvaszéki ülnök, Filep Elek alszámvevő, Benedek Mihály igazgató-tanitó és Balázs Imre a bizottság titkára. Ez ülésen — mint segesvári tudósitónk irja — titkár jelentést tett az időközben elnökileg elintézett ügyekről, melyek helyeslőleg tudomásul vétettek. Azután a vagyon vétetett számba, melyről Kedves István pénztárnok tett kimeritő jelentést Mint tudva van, a bizottság 1897-ben az emlékmüvek felavatása után gyüj-

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

tést inditott meg még fennállott kötelezettségeinek fedezése czéljából, mely elég szépen sikerült ugyan, de még sem akkora mértékben, hogy a végleszámolást minden oldalra kellő megnyugvással ejthették volna meg. Tartozásaik törlesztése után ugyanis 1900 frtnyi vagyon maradt meg, de ez csak ugy vált lehetségessé, hogy a fehéregyházi honvédemlék körüli kerités és őrház költségeit teljesen gróf Haller Louise őnagysága fedezte több mint 4000 frt költséggel. De mivel az itt létesitett gyönyörü park és Petőfi ház fentartása tetemes költséget fog a jövőben igénybe venni: szükségesnek mutatkozott egy fentartási alapot létesiteni, mely 100 frt összegben Nagyküküllő vármegye kebli pénztáránál lesz elhelyezve. Az ezen kivül fennmaradt 900 frt Köllő Miklós szobrásznak tiszteletdijul adatott ki. A bizottság irattára s összes okmányai Nagyküküllő vármegye levéltárában fognak elhelyeztetni. —.—

— **Halálozások.** Fischer Ferencz polgártársunkat a polgári önképző egylet és a ker. betegsegélyző buzgó tisztviselőjét családi gyász érte, édes atyja Fischer István munkás életének 75-ik, házasságának 43 ik évében e hó 11 én éjjel meghalt. Temetése a róm. kath. egyház szertartásai szerint pénteken délután volt nagy részvét mellett. — Molnár Dániel szentlászlói tanitót sulyos családi csapás érte, Daniel nevü 3 éves kis fia e hó 12-én este 7 órakor elhalt.

— **A homoródszentmártoni nőegylet** e hó 12-iki fillérestélyét Lukácsffy Piroska rendezte, mely igen jól sikerült. Lukácsffy Juliska szavalt, Selmeczi Ignácz monologot adott elő és Váry Albert kénosi unitárius pap rendkivül szellemes és mulattató felolvasást tartott.

— **Tüzhalál.** Borzalmas eset foglalkoztatja Oláhfalu község lakosságát. Tankó (Alozi) András és felesége temetésre mentek a községbe s addig 5 éves Ilona és 2½ éves Árpád nevü gyermekeiket lakásukon magukra hagyták. A gyermekek valószinüleg fáztak és a leányka gyufát szerzett s tüzgyujtás közben ruháját is meggujtotta. A lakás a közlekedő uttól távol van s igy senki sem menthette meg a kis Ilonkát a végzetes haláltól. Ruhácskája teljesen leégett róla s az ágyon fekve, szülői már csak hült tetemeit kapták. A kis fiu életben maradt, de jobboldali testrésze sulyos égési sebekkel van tele. A szülők ellen gondatlanságból okozott emberölés czimen a vizsgálat megindult.

— **Nagy elite előadást** hirdetett tegnap és ma (vasárnap) estére a Fernengel Frigyes éttermében Zimmerman de Kolinsky müvész. Tegnap este a tüzeset miatt nem volt előadás, de kárpótlásul valószinüleg ma este nagy közönség lesz látogatójuk. A városunkban telelő Martini testvérek czirkuszának kedvelt tagjait közönségünk figyelmébe ajánljuk.

— **Tüzeset.** Tegnap este 7—8 óra között Borbély Gergely Szombatfalva városrészi lakos csüre meggyuladt s a benne volt takarmány és a csürrel összeépitett istállóban 16 drb ló és szarvasmarha bennégett. Erös északnyugoti szél fujt s az oltáshoz közelben viz nem volt. A tüznél megjelentek Haller gróf főispán, Gyarmathy dr polgármester, Szombatfalvy főkapitány, a helybeli s közeli községek önkéntes és közs. tüzoltóságai.

-- **A borvizsgáló bizottság 1899-ben.** A földmivelésügyi miniszter a mesterséges borok készitésénél és forgalomba hozatalának tilalmazásáról szóló 1893 XXIII. t.-czikk 11. § a értelmében alakitott állandó borvizsgáló szakértő bizottságok tagjaivá az 1899. évre a következőket nevezte ki, u. m. a) a budapest bizottságba: Ágoston József kir. tanácsos országgyülési képviselőt, Szalay Imre földbirtokost, Takács Mihály jószágigazgatót és Lindmayer Ferencz székesfővárosi törvényhatósági bizottsági tagot; b) a kolozsvári bizottságba pedig: Jósika Gábor báró cs. és kir. kamarás országgyülési képviselőt, Simay Ferencz földbirokost Tokaji Lászlót az erdélyi gazdasági egyesület titkárát és Weisz Józsefet, az erdélyi pinczeegyesület igazgatóját.

— **Szinészet Székely-Keresztur.** Lászlóffy és Józsa szinigazgatók néhány nap előtt igen derék kis társulatukkal Kereszturra vonultak, de a közönség vissza vonult, nem pártolta s egy szép reggelen a különben müpártoló Kereszturból — a szinész urak, urfiak, asszonyok és leányok — kivonultak ... Igy irja lapunk egy barátja, ki végig nézte Bokor »Mária bátyja« cz. népszinmüvét.

— **Öngyilkos aggastyán.** Lázár János tarcsafalvi lakos a napokban felesége sirján főbelőtte magát. A 70 év körüli öreg szomoru esete mély hatást gyakorolt a lakosságra.

— **Gracza György** »Az 1848-49-iki magyar szabadságharcz története« cz. müve előnyös árban megvásárolható a »Székely-Udvarhely« kiadóhivatalában.

— **A pálinka** áldozata lett Bán Lajos sükői lakos. Gyakran és nagyokat ivott mindaddig, mig delirium tremens következtében e hó 10-én éjjel meghalt.

— **Divatlevél.** A farsang küszöbén állunk. Komolyan kell az estélyi, báli, szinházi és hangverseny öltözetekkel foglalkozni. Az előkelőség a XVI. Lajos korabeli öltözeteknek ad előnyt. Kelméjük fehér habos, halványzöld-, égszinkék-, rózsaszin-, sárga virágos mint volt a dauphine korában. E gyönyörü selyem öltözetek felső része csipke guipure többé kevésbé kivágott, a guipure ujjak hosszuak és a karra feszültek. A csipke diszitésen drága családi ékszerekkel, selyem mousseline virágokkal vagy strass kövekkel az ötórai teához egészen uj alaku kabátka divik. E kabátkát különböző és különféle aljhoz lehet használni és előre láthatólag mielőbb elhóditja a teret a zubbony elül, melyhez még ma is olyan kitartóan ragaszkodnak hölgyeink. Mert meg kell emliteni, hogy e teakabátok nem a mindennapiak közül valók. Remek XV. Lajos korabeli izlésben készült bársony kabátkák ezek, melyek remekül festenek a szép kelme mellények felett, olyanok, milyeneket annak idején az előkelőség viselt, mikor hódolatra járult Madame Pompadour elé. Az értékes gombok és a finom csipke vagy fátyol bodrozat nagyon jól vágnak össze. Az aljak nagyon hullámosak. A csipőn teljesen szükek, alul pedig elbővülnek. Ritkán kapcsolódnak hátul, hanem oldalt az előszél mellett, s pedig ennek egyik oldalán van a hasiték, másikon a zseb pánt alatt és ezen többnyire csinos gombok. Az estélyi és báli öltözetekhez legdivatosabb a crépe de chine; a diszitése bársony rátét és selyem himzés, mely vegyitve müvészi látványt nyujt. Az estélyi és báli öltözetek leginkább herczegnő szabásban készülnek és a már emlitett diszitéssel nagyon sokba kerülnek. Szerencsére divatos finom világosszinü posztóöltözet is estélyekre és bálokra szintén herczegnő szabásban elkészitve prém diszitéssel. Ezek kevesebbe jönnek. Készülnek végre fehér selyem báli öltözetek himzéssel, csipkézettel és hódprémmel. Az ujak nagyon szükek. Legutóbb láttam egy szinházi öltözetet rózsaszin selyemből, rózsaszin selyem fátyol előinggel és a karokra feszülő csipkeujjakkal. Végül megemlitek pár ujabb látogatási kalapot. Ilyen a XV. Lajos korabeli kis gyöngykalap nagyon felhajlitott oldalán halványkék szalag csokorral, elül rózsafüzérrel. A teljesen apró kék tollakból készült kalapka kék madárszárnyakkal. De a mi a legeslegujabb, az a gyopárdisz a kalapokon. A prémezetre ragasztják és ott valóban jól festenek. Constance de Vallée. (Mutatvány az »Evszak« cz. divatlapból. Előfizetési ára negyedévenként 1 frt. Kiadóhivatal: Budapest, Lipót-utcza 7.)

— **Kiválóan dressirozott him-agár**, zsemlyeszinü 2 éves — neki való terep hiánya miatt — olcsó áron eladó. Szólóba fog nyulat és rókát. Czim e lap kiadóhivatalában.

Farsang.

Városunkban mai napig — tudomásunk szerint egy bálra sincs kilátás a farsangon. A korcsolyázó-egylet mult szombati ülésében kizárólag élőképekből összeállitandó estély rendezését határozta el. Ez lesz a farsang egyedüli nagyobb szabásu mulatsága.

Parajdon e hó 21 én a „Korcsolya-egylet" saját pénztára javára, a Hutter-féle szálló nagytermében zártkörü tánczvigalmat rendez ifj. László Domokos körjegyző elnökletével, melyre a t. közönseget meghivja a rendező bizottság: Nevorál István pénztáros, Stein Dávid ellenőr, Bozsoki Vilmos, ifj. Flepsz József, ifj. Garasy Károly, Kánczel György, ifj. Kendof István, ifj. Kuthy Károly, Moldován Ödön, Molnár Albert és Szálasy Péter biz. tagok. Belépti dij személyenként 80 kr. Kezdete este 8 órakor. Jelszó: egyszerüség és jókedv. Felülfizetéseket hirlapilag nyugtáznak.

Szent-Ábrahámban az ifjusági dalkör e hó 28 án az iskola helyiségében dalestélylyel egybekötött müsoros tánczviglmat rendez személyenkénti 25 kr belépö dijjal. Kezdete este 7 órakor

Kolozsvárt a nemzeti szinház helyiségeiben folyó évi február hó 6-án zártkörü jogász-bál lesz, melynek lady-patronessei: Bölöny Józsefné és Gajzágó Antalné. Védnökei: Barcsay Domokos, Bethlen Bálint gróf, Béldi Kálmán gróf, Fekete Gábor kir. táblai elnök, Gaál Gyula, Gajzágó Manó ügyvéd, Hegedüs Sándor orsz. képviselő, Inczédy Ádám báró, malomvizi Kendeffy Gyula, Kozma Gyula kir. főügyész, Lázár István gróf alispán, Palkovics József altábornagy, Szacsvay Sándor, Szvacsina Géza polgármester, Teleky Károly gróf, Wass Béla gróf orsz. képviselő; elnök: Veress Zoltán; alelnökök: Gaál Elemér és Rettegi László. A rendező bizottság ötven tagból áll. Az estély kezdete 8 és fél órakor. Személyenkénti belépési dij 3 frt. Felülfizetéseket köszönettel fogadnak.

KÖZGAZDASÁG.

Vármegyénk gazdasági bizottsága e hó 10-én Kemény Béla báró elnöklésével ülésezett, melyen Szász István áll. állattenyésztési felügyelő is jelenvolt. A bizottság elhatározta, hogy a jelen évben is tenyészbika-kiállitást, országos jellegü tenyészbika- és üszővásárt rendez Székely-Keresztur. Ez utóbbit márczius 2-án rendezi s ennek engedélyezését a földmivelési kormánytól kérelmezi. Az üszővásár hasonlóan a tenyészbikavásárhoz — jutalomdijas kiállitás után lesz. Ezek segélyezésére összesen 1200 korona, 6 arany és 6 ezüst diszoklevél utalványozását kérik a földmivelési minisztertől. Inditványra elhatározták, hogy a szomszéd vármegyéket felkérik állattenyésztési szabályaik megváltoztatására, illetve oly módositására, hogy a nyugoti fajbikák tulajdonosai ha fedeztetési igazolványnyal birnak is, erdélyi fajteheneket tenyésztési czélból ne fedeztethessenek. Ennek tilalmazására 200 korona birság volna szabályba veendő.

Gazdasági bizottságunk és az E. G. E. Vármegyénk gazdasági bizottsága az Erdélyrészi Gazdasági Egyesülethez mult évben kérést intézett volt, hogy a kereszturi bikakiállitás jutalomdijaihoz járuljon hozzá. Mint értesülünk — ezen megkeresésre mai napig még válasz sem érkezett. Most, hogy a kiállitás ismét el van határozva, ujból kérelmeztek az emlitett czélból. Kiváncsiak vagyunk, vajjon válaszol-e az E. G. E., vagy ezt is elhallgatja?

Szerkesztői üzenet.

Fülei Sz. Lajos urnak Budapest. Régi hivünk, tántorithatatlan pártfogónk nagybecsü előfizetését köszönettel fogadtuk. A szelvényre irt sorait, melyeknek mélyre ható értelme nekünk buzditónk lesz és másoknak tanulságos példa lehet, szóról-szóra ide iktatjuk: „Kedves szerkesztő ur! Kulturális czélra áldozok, mikor a „Székely-Udvarhely" előfizetői (most utófizetői) közé sorakozom." Tovább igy folytatja:

Megretten a félénk,
Elcsügged a gyáva,
Az igazt megtartja:
Hite, bátorsága.

Ezzel a tudattal
Várjuk a jövendőt —
Boldog ujesztendőt!

Fülel.

B. P. urnak Betfalva. Terjedelmes „tudósitás"-át „szórólszóra" nem közölhetjük, mert ön is igen bölcsen tudja, hogy lapunk „nem szokott politikával foglalkozni" s igy még „az igazság érdekében" sem szorithattunk helyet neki.

M. A. urnak. Tarnow. A kért példányt elküldöttük. Igen csodálkozunk a rendetlen kézbesitésen. Itt mulasztás nem történik Nyomtatott czimszalaggal küldjük a lapot s igy az expediczionál baj nem eshetik. Jövőre a postán beszerezhető ingyenes „Visszajelentési lap"-pal tessék reklamálni, hogy a posta figyelme is ide irányuljon. Szives üdvözlet!

HIVATALOS RÉSZ.

Sz. 30518—98. alisp. Valamennyi község elöljáróságának. Körözés végett értesitem, hogy felsőrákosi Biró F. Jánosnak egy minden jegynélküli 4 éves fekete kancza csikója mult hó 13-án délelőtt a községből elfutott. Székely-Udvarhelyt, 1899. évi január hó 4-én. Alispáni szék üres: Gróf Lázár Ádám, főjegyző.

Udvarhelyvármegye alispánjától. Sz. 104—899 alispáni. Udvarhelyváros polgármestere és valamenynyi községi elöljáróságnak. Közhirré tétel végett értesitem, hogy Kis-Küküllő vármegyei Erzsébetváros, Jövedics és Sövényfalva községekben a sertésvész megszünvén, az emlitett községek a zárlat alól feloldattak. Sz.-Udvarhelyen, 1899. január 9-én. Alispáni szék üres: Gróf Lázár Ádám főjegyző.

Udvarhelyvármegye alispánjától. Sz. 231—1899. alisp. Udvarhelyváros polgármestere- és valamennyi községi elöljáróságnak. Közhirrététel végett értesitem, hogy Szent Ábrahám község sertés állományában a seréstvész járványosan fellépvén, a község zár alól helyeztetett. Székely-Uevarhelytt, 1899. január hó 5-én. Alispáni szék üres. Gróf Lázár Ádám, főjegyző.

Nyilt-tér.*

Myilatkozat.

A mult számban megjelent dolog hivatalosan orvosoltatván, azt meg nem történtnek nyilvánitom.

Molnár Vilmos,
tanitó.

Czimbalmos Ferencz urnak.

E lap 2-ik számában engem aljas és jellemtelen embernek tart. Előttem épen Kántor Ferencz alacsony és jellemtelen ember. A mit a házamnál szemébe mondtam, igaz; nem vonom vissza egy elzüllöttől, az nem rágalmazás, annál is inkább, mivel ugy jött be a házamba, mint egy orditó havasi medve valami állatokra.

De gondolja meg, melyik udvarhelyi fogadóban beszélt másról lealacsonyitó és becsületéből kivetkőztető szavakat, a mi állatias modorhoz talált; bizonyosan rá fog jönni és maga magával fogja igazolni, mit mondottam.

Mást becstelenitő szavaiért alacsony állatias ember. Tovább semmi sorait el nem fogadom.

Benedek János.

* Az e rovatban megjelent közleményekért semmi felelősséget nem vállal a szerk.

HIRDETÉSEK.

958. 1055. szám. 1898. vh.

Arverési hirdetmény.

A sz.-udvarhelyi kir. birósági végrehajtó közhirré teszi, hogy székelyudvarhelyi kir. járásbiróságnak V. 196/1—898. V. 651/1—898. p. számu végzése által hazai szövetkezetek központi hitelintézetnek képviselve dr Suhajda István ügyvéd által, korondi Simény Mózes, Fodor Mihály, Balázs Balázs és Simény György ellen 334 forint töke és járulékai iránti ügyben alpereseknél Korond községben összesen 648 forintra becsült következő javai, u. m.: egy ökörborju féléves, hat szekér széna a csür felső udrában, negyven kalangya zab, két darab vasas kereků szekér, egy kékesszőrü ünőborju 6 hónapos, egy fehérszőrü ártány-sertés, két szekér sarju 1 boglyában és még 8 tól 10. tétel, ugy 1-től 6. tétel alatti külömbféle ingók **Korondon, alperesek házánál 1899. január hó 19-én** délelőtt 9 órakor nyilvános árverésen el fognak adatni, melynél az egyes javak vételáron azonnal fizetendők, esetleg a becsáron alul is a többet igérőknek el fognak adatni.

Az árverési feltételek a birósági végrehajtónál megtekinthetők. Ezuttal felhivatnak mindazok, kik a lefoglalt javak iránt elsöbbségi jogokat érvényesithetni vélnek, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árverezés kezdetéig, habár külön értesitést nem vettek is, alulirt végrehajtóhoz nyujtsák be, mert különben azok a vételár folyamát nem gátolván, egyedül a vételár fölöslegére fognak utasittatni.

Székelyudvarhelyi birósági végrehajtótól.
Sz.-Udvarhelyt, 1898. deczember hó 26-án.

Biró Sándor s. k.
kir. végrehajtó.

Szám 116—1899.
közig.

Hirdetmény.

Szombatfalva községnek Székely-Udvarhely városához lett csatolása alkalmából a vámsorompót Szombatfalva községébe helyeztem ki, miután a község területén is a vámjavadalmak beszedetnek s minden vámtárgy csakis a vámsorompónál hozható be, nehogy a községi lakosok birságolásnak legyenek kitéve, ezennel közhirré teszem, hogy Szombatfalva község határán a főutvonalon kivül lévő mezei utak és ösvényeknek városbajövési használata, azokon árutárgyaknak beszállitása a vámtárgy dijtételének 3-szoros összege fizetése terhe alatt tilos.

Felhivom tehát a községi elöljáróságot, hogy ezen hirdetményt a legszélesebb körben saját községe lakosai érdekében hozza köztudomásra és ennek megtörténtéről egy szabályszerü bizonyitványt **folyó évi február 1 éig** mulhatatlanul alólirott polgármesterhez adjon be.

Székely-Udvarhely város tanácsának 1899. évi január hó 7-én tartott üléséből.

Dr Gyarmathy Dezső,
polgármester.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Szám 116—1899.
közig.

Pályázati hirdetmény.

Székely-Udvarhely rendezett tanácsu város képviselőtestületének 1898/898 számu jegerős közgyülési határozata értelmében a városi vámkezelői hivatal megszüntetvén, egy házi pénztári kezelés rendszeresítése rendeltetvén el, hol a vámjavadalmak is kezeltetnek.

Ezen pénztári hivatalnál a vámok és fogyasztási adók kezelésére rendszeresítettek:

Egy vámkezelő 450 frt évi fizetéssel.

Három sorompó-őr 360—360 frt évi fizetéssel, lakás, fütés és világitási átalánynyal.

Midőn ezen állásokra ezennel pályázatot nyitok, felhivom a pályázni kivánkozó, hogy erkölcsi magaviseletüket, életkorukat, eddigi közszolgálatukat és testi épségüket szabályszerüen igazoló bizonyitványokkal felszerelendő pályázati kérésüket legkésőbb folyó évi január 25-ik napjáig alólirt polgármesterhez adják be.

A pályázati határidőn tul beérkező pályázati kérések figyelembe nem vétetnek.

A vámkezelő fizetése erejéig, a vámsorompó-brök és piaczi vámellenőrök 50—50 frt óvadékot készpénzben, vagy elfogadható más óvadékképes értékpapirokban letenni kötelesek.

A pályázni kivánók 40 éven aluliaknak s lehetőleg katonaviselőknek kell lenniök. Az eddig szolgálatban voltak, alkalmas voltuk esetében, koruk tekintetbe vétele nélkül is kineveztetnek.

Sz.-Udvarhely város tanácsának 1899. január hó 7-én tartott üléséből.

Dr Gyarmathy Dezső,
polgármester.

Üzleteladás. A több év óta fennálló, Székely-Udvarhelyt a Főtéren, a vármegye uj palotájában levő czélszerüen és izléssel berendezett igen jó forgalmu porczellán-, tükör-, diszmü-, kép- és csemegekereskedést tulajdonosa **Darszon Béla** — más vállalat miatt — szabad kézből kedvező feltételek mellett **eladja**. Felvi ágositást a tulajdonos ad az érdeklődőknek.

Két ház szabad kézből eladó, esetleg folyó évi április 24-től bérbevehető Barabás Ferenczné tulajdonostól.

BOR

tiszta természetes erdélyi és magyarországi termés, melyek vétel előtt hivatalosan vegyelemezve vannak, csakis

FERNENGEL GYULA

jóhirü pinczéjében Székely-Udvarhelyt (Kossuth-utcza) kapható a következő előnyös árakban:

Literenként 30 krtól 1 frt 40 krig; 10 literen felül 26 krtól 1 frt 20 krig. — Nagyban adó nélkül 56 literen felül hektoliterenként 22 frttól 46 frtig.

Részletes árjegyzék és minta ingyen és bérmentve.

Amerikai zsebórák.

Jótállással, hogy a nickel szinét nem változtatja, szerkezete pontosabb és jobb, mint a legdrágábbaké. Ára darabonként 3 frt.

Jótállás mellett, mig a készlet tart. Hozzá ezüstös óralánczo 60 kr

Önberetváló készülék.

Fox, valódi solingeni gyártmány, sok kiállitáson kitüntetve, gyakorlás nem kell. Megvágás kizárva. Tiszta és kényelmes munka. Böbeteségtől megment. Tartós és pénzt megtakaritó. Darabja 3 frt.

A penge "" csillagos acczélból és a többi részei alpaccából vannak

Egy külön penge hozzá 1 forint.

Megrendelhető:

Pollák Sándor főbizományosnál

BUDAPEST, V. ker., Kálmán-utcza 17.

Gyüjtőknek 5 darab után egy ingyen küldetik.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hirneves házisze rellenálit az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbizható, **fájdalomcsillapitó hedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csuzná, tagszaggatásnál és meghülésnéél** és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem tiszta szer, hanem igazi **sépszerü házszer**, melynek egy használatában sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenként árban mindenn minden gyógyszertárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél **Budapesten.** Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékü utánzat van forgalomban. **Ki sem akar megkárosodni,** az minden egyes üvegen „Horgony" védjegy és Richter aláirását nézze, sőt nélkül mint **nem valódit** utasitsa vissza.

RICHTER F. AD. m. kir. szab. cs. és kir. udvari szállító, BUDOLSTADT.

Kapható Székely-Udvarhelyt Nagysolymosi Koncz Ármin gyógytárában.

Tanfolyam.

Tisztelettel a nagyérdemü közönség becses tudomására hozom, hogy itt helyben **csak rövid ideig**

mü- és filigran-munkákból

tanfolyamot

nyitok a hó 17-én kedden és tisztelettel megjövom a t. hölgyeket ezeknek megtekintésére Bálint József üveges házában (Vízzi Dániel női szabó lakásán) lévő tanhelyiségembe.

Az oktatás kiterjed a következő tárgyakra, u. m.: templomi disztárgyak, óra- és nyaklánczok, karkötők, melltük-, kalap-, haj- és balldiszek, kotillonjelvények és karácsonyfa-diszitések, fali- és kefetáskák, pamlagpárnák, diszlegyezők, virágkosarkák, sirkoszoruk stb. készitésére szines sodronyból és gyspjuból.

Kiváló tisztelettel

Spitzer Róza.

Az

erdélyi hegyi borok

EUTSCH B. JÓZSEF

pinczéjéből

(Segesvárt, Erdélyben)

Árjegyzék kivonata:

Nagy Kükülloméntl 1896-beli	1 liter 36 kr.
Marosmenti	1 liter 40 kr.
Kis-Kükülloméntl	1 liter 42 kr.
Kis-Kükülloméntl	1 liter 60 kr.
Bokkési	1 liter 65 kr.
Dánosi	1 liter 65 kr.

üveg nélkül. Az üvegekért 7 kr fizetendő és ugyanez árban tiszták kimosva visszavételnek.

Főraktár: **GALJÁNOS** fűszer- és csemegeüzletében **Székely-Udvarhelyt** (Kossuth-utcza).

Sz. 20271—898.
szb.

Faeladási hirdetmény.

Udvarhelyvármegye Hodgya község közbirtokosságának tulajdonát képező „Kuvasza" nevü erdőből 21·95 k hold erdő mintegy 855 m³ I. osztályu és 1233 m³ II. osztályu müfára becsült tölgyfa készlete az eladástól számitott egy évi kihasználási időtartam mellett **1899. évi január hó 23-án délelőtt 10 órakor** Hodgya község házánál nyilvános szóbeli és zárt irásbeli árverésen el fog adatni.

Kikiáltási ár 9407 frt, minek 10 százaléka bánatpénz.

Az árverési feltételek alólirott főszolgabirónál és a székelyudvarhelyi m. kir. alsó erdőgondnokságnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Székely-Udvarhely, 1899. január 7.

Dr Demeter Lőrinez,
főszolgabiró.

Jó fokolás gárantiroztatik.

Más községhe is be lehet vinni.

UGRON ZOLTÁN fiatfalvi mezőgazdasági szeszgyáránál a nyilt raktárban a szesz l. fokja kapható 68 krért.

Ugyanott kapható:

2 vizet megbiró szesz, mely 3 liter pálinkát ad ki	62 kr.
60% szesz, mely még egy vizet megbir	41 „
30% pálinka	21 „

literenként.

Ezen italok bármely mennyiségben 1 litertől felfelé kiszolgáltatik üvegben, korsóban, hordóban, szóval elzárható edényben.

Ugron Zoltán fiatfalvi gazdasága,

mezőgazdasági szeszgyár

és vámraőrlő gőzmalom.

Bármily kis mennyiséget számlázok.

A szesz és pálinka forgalma szabad.

Fontos az uj törvény rendelkezése alapján

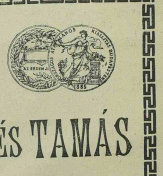

ORBÁN, NAGY ÉS TAMÁS

CZIPŐÜZLETE

SZÉKELY-UDVARHELYT

elvállal minden e szakmába vágó megrendelésecket a legujabb divat szerint, kiváló csinnal, a legjobb anyagból, pontos elkészités mellett, ugy minden javitást.

Nyomatott a kiadótulajdonos Betegh Pál könyvnyomdájában Székely-Udvarhelyt. 1899.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.